

Aplikace TOPO z hlediska **obhajoby**

JUDr. Filip Seifert, MBA

advokát (www.akseifert.cz)

člen prezidia Unie obhájců České republiky

seifert
a partneři
advokátní kancelář

NOVELA § 7 TOPO

- Původně taxativní výčet trestných činů (pozitivní výčet)
- Od 12/2016 je právnická osoba odpovědná za všechny trestné činy uvedené ve zvláštní části trestního zákoníku (negativní výčet)
- Podstatné rozšíření trestní odpovědnosti právnických osob
- **Přímý dopad** do rozsahu compliance programu !

POMLUVA - § 184 TrZ

- **Nově i trestný čin pomluva**
- *Kdo o jiném sdělí **nepravdivý údaj**, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu...*
- ***Nepravdivý údaj** je informace o jiném, která je v rozporu se skutečností*
- ***Značná míra** ohrožení se posuzuje individuálně*
- ***Zavinění** musí zahrnovat i nepravdivost a způsobilost značnou měrou ohrozit*
- *Kvalifikovaná skutková podstata: spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 **tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.***

NOVÝ § 8 odst. 5 TOPO

- Právnícká osoba se zproští¹ trestní odpovědnosti, pokud vynaložila veškeré² úsilí, které na ní⁵ bylo možno spravedlivě³ požadovat, aby spáchání protiprávního činu zabránila⁴.
- 1) – možnost zproštění je až následná
- 2) – zákonem není definován pojem „veškeré“
- 3) – zákonem není definován pojem „*spravedlivě*“
- 4) – nejen zabránění spáchání, ale i odvrácení následků
- 5) – compliance program musí odpovídat individuálnímu prostředí firmy

DŮKAZNÍ BŘEMENO - § 8 odst. 5 TOPO

- Důkazní břemeno firmy pro zproštění je nejasné
- V trestním řízení dosud nemá obviněný důkazní břemeno
- Velká Británie – The Bribery Act (2010)

*právnícká osoba má možnost se vyvinit z trestní odpovědnosti,
pokud se jí podaří prokázat...*

- Doporučení - být připraven, že firma musí prokazovat
- Archivace materiálů !
- Riziko - bude snaha prokazovat opak

PRAKTICKÉ RADY

- **Zastupování firmy** – zmocněnec a obhájce (být připraven předem a nečekat až se něco stane)
- **Zproštění trestní odpovědnosti bude přísně posuzováno**
- **Účinná lítost jako prvek ochrany PO** (*na úkor FO*)
- **Příprava na úkony** (prohlídky, výslechy ...)
- **Zajišťovací opatření** (zejm. zákaz určité činnosti)
- **Trestní odpovědnost přechází na nástupce**
- **Limitace korporátních změn** (oznámení zrušení, zániku či přeměny, + OR)
- **Ochrana informací a komunikace**
- **Krizový PR**

CRIMINAL COMPLIANCE PROGRAM (CCP)

- **CCP** je ucelený systém interních firemních opatření a postupů pro prevenci, detekci a reakci na případná trestněprávní jednání
- CCP **může být** efektivním nástrojem pro eliminaci vzniku trestněprávní odpovědnosti právnické osoby
- CCP nelze dodělavat zpětně
- CCP musí **reálně fungovat**
- Opatření a postupy musí být přiměřené **povaze** právnické osoby a odpovídat **rizikům** právnické osoby
- Nejsou guidelines (metodika)
- CCP působí nejen dovnitř firmy, ale i navenek

STATISTIKA A TRENDY

■ STATISTIKA:

- Stíháno bylo dosud téměř **700** právnických osob
- Rejstřík trestů právnických osob – www.justice.cz
- Počet odsouzených právnických osob – **168** (3/2017)

■ TRENDY:

- Počet trestně stíhaných právnických osob bude narůstat
- Význam CCP bude narůstat (zahraniční zkušenost)
- Prostor se bude precizovat
- Adopce zahraničních postupů (riziko odlišnosti)

ZÁVĚREM

- Trestní právo se stává důležitou součástí firemního života
- Dopady trestní odpovědnosti právnické osoby mohou být likvidační = *je třeba být připraven*
- CCP je klíčový pro možnost zproštění tr. odpovědnosti
- Budoucnost:
 - státní zástupci budou posuzovat programy a firemní kulturu
 - akcent bude na předpisy, školení, postihy, dodržování a reakci
 - způsob uplatňování zákona určí až soudní praxe
- ! Cíl není zproštění, ale skutečný boj proti kriminalitě !